

Розроблення економічного профілю промислового підприємства: оцінки й показники

В. В. САБАДАШⁱ, Ю. М. ЛОБОДАⁱⁱ

У статті досліджено теоретико-методичні і практичні аспекти оцінювання ліквідності і платоспроможності промислового підприємства. На основі критичного аналізу сучасних методик оцінювання основних економіко-фінансових показників господарської діяльності промислового підприємства визначено основні структурні елементи і процедурні особливості оцінки фінансового стану підприємства і на основі отриманих результатів розроблення економічного профілю підприємства. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства рекомендовано починати з аналізу ліквідності балансу шляхом групування активів за ступенем ліквідності й пасивів за терміновістю погашення та визначених відносних показників. Базуючись на визначених принципах і підходах, проведено практичну реалізацію описаної методики аналізу ліквідності і платоспроможності підприємства ПАТ «Крафт Фудз Україна» (група компаній «Mondelēz International»), розроблено його економічний профіль і запропоновано ефективні напрями покращання фінансового стану підприємства.

Ключові слова: актив, аналіз, баланс, ефективність, економічний профіль, ліквідність, платоспроможність.

УДК 330.112.2

JEL коди: C22, G32, M41

Вступ. Ключовим завданням менеджменту підприємства є забезпечення стійкого фінансового стану, який би дозволяв ефективно функціонувати на ринку, бути привабливим для інвесторів та надійним кредитором. Досягти цього неможливо без аналізу й забезпечення ліквідності та платоспроможності підприємства. Ліквідність і платоспроможність є умовами стабільної діяльності та фінансової стійкості підприємств, вони визначають реальні фінансові можливості підприємств, здатність фінансувати свою діяльність, своєчасно та в повному обсязі виконувати зобов'язання. Як свідчить практика, саме від ліквідності та платоспроможності залежить існування підприємств, адже підприємства припиняють свою діяльність здебільшого внаслідок нестачі грошових коштів, а не через недостатню рентабельність.

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку економіки України характеризується платіжною кризою, що відображається на діяльності кожного підприємства. За таких умов, щоб уникнути банкрутства, виникає гостра потреба в оцінюванні перспектив розвитку підприємства, прогнозуванні його перспективного фінансово-господарського стану й визначенні можливих шляхів і засобів попередження

ⁱ Сабадаш Віктор Володимирович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-адміністрування Сумського державного університету, заступник директора Науково-дослідного інституту економіки розвитку МОН України і НАН України.

ⁱⁱ Лобода Юлія Миколаївна, студент факультету економіки та менеджменту Сумського державного університету.

© В. В. Сабадаш, Ю. М. Лобода, 2013

негативних явищ. У ринкових умовах кожен суб'єкт господарювання повинен мати достовірну інформацію про основні економіко-фінансові показники, такі, як ліквідність та платоспроможність (свої і своїх комерційних контрагентів).

Аналіз ліквідності та платоспроможності дозволяє визначити, наскільки ефективно здійснюється фінансовий менеджмент на підприємстві. Проте, як свідчать дослідження, теорія і практика аналізу ліквідності і платоспроможності в Україні знаходяться на стадії свого становлення. Більшістю підприємств подібний аналіз практично не здійснюється, що робить тему дослідження своєчасною та актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ліквідності і платоспроможності підприємства є одним із найбільш популярних об'єктів фінансового аналізу і управління. Вони розглядаються у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Теоретико-методичним підґрунтям проблемних питань аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства є наукові праці Є. Ф. Бріггема, В. В. Ковальова, М. М. Крейніної, М. С. Абрюгиної, А. В. Грачова, А. Д. Шеремета, Е. І. Уткіна, Л. П. Кулаковської, В. О. Меца, Г. В. Савицької, Ю. С. Цал-Цалка, Є. А. Носової, Є. В. Мниха, А. М. Поддєрьогіна, Б. Є. Грабовецького та ін., в яких досліджуються питання визначення сутності цих понять, а також показників їх оцінки. Проте, до цього часу не сформовано єдиного підходу щодо організації й методики аналізу, який би відповідав об'єктивній економічній сутності даних явищ, забезпечував отримання об'єктивної, багатогранної, точної та достовірної інформації про стан економічного суб'єкта та забезпечував розроблення й реалізацію оптимальних управлінських рішень.

Постановка завдання. Метою статті є розроблення економічного профілю промислового підприємства на основі отриманих розрахункових оцінок і показників ліквідності і платоспроможності промислового підприємства (ПАТ «Крафт Фудз Україна», група компаній «Mondelez International»).

Викладення основного матеріалу дослідження. Ліквідність і платоспроможність підприємств є об'єктивними складними та багатогранними економічними явищами, на які впливають багато внутрішніх і зовнішніх чинників, через що вони мають високу чутливість до різного роду економічних змін. Цим пояснюється високий рівень їх залежності від внутрішнього й зовнішнього середовища, непередбачуваності й економіко-соціальних і фінансових ризиків і суттєво ускладнює процес їх оцінки та висуває досить високі вимоги до інформаційно-аналітичного забезпечення відповідних процедур оцінювання [13].

Аналіз фінансового стану підприємства варто починати з аналізу балансу, метою якого є поточна, нескладна і нетривала за часом виконання оцінка фінансового стану й динаміки розвитку економічного суб'єкта. Аналіз балансу дає можливість оцінити наявність, розміщення й характер джерел формування активів. Безпосередньо з балансу можна одержати низку важливих показників та характеристик фінансового стану підприємства [6].

Загальний аналіз балансу підприємства включає [5]: порівняльний аналіз темпів зміни валюти балансу (підсумкове значення активу або пасиву); обсягів реалізації; величини прибутку; горизонтальний і вертикальний аналіз балансу.

Горизонтальний аналіз – це порівняння величин окремих статей, розділів і валюти балансу за кілька періодів, на підставі чого визначають напрями й тенденції змін цих показників (абсолютний приріст, темп зростання, темп приросту тощо). У першу чергу порівнюють валюту балансу за два й більше періоди (зростання відповідного показника у загальному випадку свідчить про позитивні зміни господарської діяльності). Водночас

слід звернути увагу на те, за рахунок яких розділів або статей викликані ці зміни. Горизонтальний аналіз проводиться за окремими статтями балансу, розділами балансу з виділенням окремих статей [5].

Не менше значення для оцінки фінансового стану має й *вертикальний* структурний аналіз активу й пасиву балансу, що дає найбільш загальне уявлення про якісні зміни у структурі коштів і їхніх джерел, а також про динаміку цих змін [6].

Зіставляючи структурні зміни в активі й пасиві, можна зробити висновок про те, через які джерела найчастіше відбувався приплив нових коштів і в які активи ці нові кошти здебільшого вкладено [12].

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства починають із аналізу ліквідності балансу шляхом групування активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення [11].

У процесі аналізу ліквідності балансу необхідно враховувати, що поділ активів за ступенем ліквідності є умовним, тобто окремі статті можуть мігрувати з однієї групи до іншої. Крім того, ліквідність активів може змінюватися з часом під впливом об'єктивних та суб'єктивних факторів, а саме – кваліфікації працівників фінансових служб, відносин із контрагентами та їх платоспроможності, умов надання комерційного кредиту та організації вексельного обігу. Наприклад, деякі науковці пропонують довгострокові фінансові інвестиції відносити до третьої групи [2]. Поточні фінансові інвестиції є високоліквідними тільки в частині цінних паперів, що котируються на фондовій біржі і мають попит, а депозити – якщо у договорах передбачена можливість їх дострокового повернення. Дебіторська заборгованість може бути віднесена до групи А2, якщо на підприємстві створюється резерв сумнівних боргів. Видані аванси будуть погашені у товарній формі, тому вважається, що їх доцільно відносити до групи А3. Готова продукція може бути віднесена до тієї чи іншої групи залежно від кон'юнктури ринку [4].

При визначенні ліквідності балансу необхідно зіставляти підсумки відповідних груп активу та пасиву. Баланс вважають абсолютно ліквідним, якщо дотримуються такі співвідношення:

$$A1 \geq P1, \quad A2 \geq P2, \quad A3 \geq P3, \quad A4 \leq P4.$$

Якщо виконуються перші три нерівності, то поточні активи перевищують зовнішні зобов'язання підприємства. Четверте рівняння визначається першими трьома і має балансує значення. Його виконання свідчить про дотримання мінімальної умови фінансової стійкості – наявності у підприємства власних обігових засобів. У випадку, коли одна або кілька нерівностей мають знак, протилежний вищенаведеній умові, ліквідність балансу не є абсолютною.

На підприємствах ці нерівності порушуються. Недостача засобів однієї групи активів компенсується їх надлишком іншої. Така компенсація можлива лише у вартісній формі, оскільки реально менш ліквідні активи не можуть замінити більш ліквідні [3].

Необхідно враховувати ризик недостатньої ліквідності, коли не вистачає високоліквідних засобів для погашення зобов'язань, а також ризик зайвої ліквідності, коли надлишок активів є низьколіквідним. У результаті знижується величина прибутку [7]. Враховуючи ступінь ліквідності активів, є можливість прогнозування фінансового стану підприємства на коротко- та довгострокову перспективу (табл. 1). За допомогою аналізу ліквідності балансу можна оцінити поточну ліквідність підприємства (порівнюючи А1 з П1, А1+А2 з П1), тобто його платоспроможність найближчим часом

та перспективну ліквідність (порівнюючи А3 з П3), що є базою для прогнозування довгострокової платоспроможності [9].

Таблиця 1 – Класифікація типів ліквідності балансу [9]

Тип ліквідності балансу	Перспектива		
	поточна	короткострокова	довгострокова
Абсолютний	$A1 \geq П1$	$A1 \geq П1+П2$	$A1 \geq П1+П2+П3$
Нормальний	$A1+A2 \geq П1$	$A1+A2 \geq П1+П2$	$A1+A2 \geq П1+П2+П3$
Критичний	$A1+A2+A3 \geq П1$	$A1+A2+A3 \geq П1+П2$	$A1+A2+A3 \geq П1+П2+П3$
Кризовий	$A1+A2+A3 \leq П1$	$A1+A2+A3 \leq П1+П2$	$A1+A2+A3 \leq П1+П2+П3$

Поряд із абсолютними показниками для оцінювання ліквідності підприємства розраховують такі *відносні показники*: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності і коефіцієнт абсолютної ліквідності. Вони становлять інтерес не лише для керівництва підприємства, а й для зовнішніх суб'єктів аналізу: коефіцієнт абсолютної ліквідності – для постачальників сировини і матеріалів; коефіцієнт швидкої ліквідності – для банків, інших кредитних установ; коефіцієнт поточної ліквідності – для інвесторів [5].

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (норма грошових резервів) визначається відношенням коштів і короткострокових фінансових вкладень до усїєї суми короткострокових боргів підприємства. Його рівень показує, яку частину короткострокових зобов'язань може бути погашено за рахунок наявної готівки (нормативне значення – 0,2–0,3). Чим більша його величина, тим вища гарантія погашення боргів:

$$K_{\text{плат}} = \frac{ГК + ПФІ}{ПЗ} = \frac{A1}{П1 + П2}, \quad (1)$$

де *ГК* – грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн;

ПФІ – поточні фінансові інвестиції, тис. грн; *ПЗ* – поточні зобов'язання, тис. грн.

Вважається, що якщо грошові кошти покривають 20% поточних зобов'язань, то підприємство здатне провадити поточні розрахунки (тобто в межах кількох днів).

Коефіцієнт швидкої (термінової) ліквідності – відношення коштів, короткострокових фінансових вкладень і короткострокової дебіторської заборгованості, платежі за якою очікуються упродовж 12 місяців після звітної дати, до суми короткострокових фінансових зобов'язань (нормативне значення – 0,7–0,8):

$$K_{\text{шв.лік}} = \frac{ГК + ПФІ + ДтЗ + ІОА}{ПЗ} = \frac{A1 + A2}{П1 + П2}, \quad (2)$$

де *ДтЗ* – дебіторська заборгованість, платежі за якою очікуються упродовж 12 місяців після звітної дати, тис. грн;

ІОА – інші оборотні активи, тис. грн.

Високі нормативи коефіцієнта швидкої ліквідності зумовлені природою дебіторської заборгованості – уся вона ніколи не повертається на підприємство. Ця проблема особливо актуальна для України та інших країн СНД.

Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття боргів) – відношення всієї суми оборотних активів включно із запасами до загальної суми короткострокових зобов'язань. Він показує ступінь покриття короткострокових зобов'язань оборотними активами [13]:

$$K_n = \frac{OA}{ПЗ} = \frac{A1 + A2 + A3}{П1 + П2}, \quad (3)$$

де *OA* – оборотні активи, тис. грн.

Коефіцієнт покриття свідчить про раціональне співвідношення між поточними активами та пасивами. А оскільки запаси дуже часто важко перетворити в абсолютно ліквідні активи, то норматив сягає понад 2,0–2,5.

Для своєчасного визначення формування незадовільної структури балансу, здатної в перспективі призвести до неплатоспроможності, для прибутково працюючого підприємства використовується *коефіцієнт Бівера*. Цей коефіцієнт характеризує здатність підприємства генерувати надходження коштів у достатньому обсязі для погашення зобов'язань і являє собою відношення припливу коштів до загальної суми заборгованості [8]:

$$K_B = \frac{\text{Чистий прибуток} + \text{Амортизація}}{\text{Позиковий капітал}} = \frac{\text{ст.220 ф.№2} + \text{ст.260 ф.№2}}{\text{ст.640 ф.№1} - \text{ст.380 ф.№1}}. \quad (4)$$

Відповідно до «Методичних рекомендацій з виявлення ознак неплатоспроможності підприємства й ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства», затверджених Наказом Мінекономіки України від 17.01.2001 р. №10, якщо значення цього показника упродовж тривалого часу (півтора-два роки) не перевищує 0,2, це свідчить про формування незадовільної структури балансу [1]. Рекомендоване значення коефіцієнта Бівера за міжнародними стандартами перебуває в інтервалі 0,17–0,40.

Рішення про визнання структури балансу незадовільною, а підприємства – неплатоспроможним ухвалюється із урахуванням наявності реальної можливості підприємства відновити платоспроможність або реальної можливості втратити її протягом певного періоду часу. Тому в систему критеріїв оцінки структури балансу включений *коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності*, що характеризує наявність у підприємства можливості відновити (або втратити) через певний період часу свою платоспроможність.

Коефіцієнт відновлення платоспроможності *K_v* розраховується, якщо хоча б один із вищезазначених коефіцієнтів має значення нижче нормативного. Він визначається за період, що дорівнює шести місяцям, за формулою

$$K_B = \frac{K_{n1} + \frac{6}{T} \cdot (K_{n1} - K_{n0})}{2}, \quad (5)$$

де *K_{n,1}* – значення коефіцієнта поточної ліквідності наприкінці звітного періоду;

K_{n,2} – значення коефіцієнта поточної ліквідності на початку звітного періоду;

T – тривалість звітного періоду у місяцях.

Коефіцієнт відновлення платоспроможності, що набуває значення більше 1, свідчить про наявність реальної можливості у підприємства відновити свою платоспроможність упродовж півроку; значення менше 1 свідчить про те, що у підприємства у найближчі шість місяців відсутня реальна можливість відновити платоспроможність.

Коефіцієнт втрати платоспроможності $K_{вт}$ розраховується за період, що дорівнює трьом місяцям. Формула розрахунку аналогічна коефіцієнту відновлення платоспроможності. Коефіцієнт втрати платоспроможності, що набуває значення більше 1, свідчить про наявність реальної можливості у підприємства не втратити платоспроможність у найближчі три місяці; значення менше 1 характеризує наявність реальної загрози втрати платоспроможності [10].

Проведемо практичне оцінювання за описаною методикою для аналізу ліквідності і платоспроможності й розроблення економічного профілю на прикладі господарської діяльності ПАТ «Крафт Фудз Україна». Враховуючи ступінь ліквідності активів, подамо прогноз фінансового стану ПАТ «Крафт Фудз Україна» на коротко- й довгострокову перспективу (табл. 2).

Таблиця 2 – Економічний профіль ПАТ «Крафт Фудз Україна»
(на основі прогнозування ліквідності балансу)

Тип ліквідності балансу	На дату складання звітності	У короткостроковій перспективі	У довгостроковій перспективі
Абсолютний	$A1 \geq П1$	$A1 \geq П1+П2$	$A1 \geq П1+П2+П3$
2009	25860 < 170979	25860 < 305660	25860 < 305660
2010	222501 < 324532	222501 < 672016	222501 < 672630
2011	95448 < 386208	95448 < 937415	95448 < 937415
Нормальний	$A1+A2 \geq П1$	$A1+A2 \geq П1+П2$	$A1+A2 \geq П1+П2+П3$
2009	286420 > 170979	286420 < 305660	286420 < 305660
2010	720846 > 324532	720846 > 672016	720846 > 672630
2011	717651 > 386208	717651 < 937415	717651 < 937415
Передкризовий (критичний)	$A1+A2+A3 \geq П1$	$A1+A2+A3 \geq П1+П2$	$A1+A2+A3 \geq П1+П2+П3$
2009	551435 > 170979	551435 > 305660	551435 > 305660
2010	1061866 > 324532	1061866 > 672016	1061866 > 672630
2011	1067484 > 386208	1067484 > 937415	1067484 > 937415
Кризовий	$A1+A2+A3 \leq П1$	$A1+A2+A3 \leq П1+П2$	$A1+A2+A3 \leq П1+П2+П3$
2009	551435 > 170979	551435 > 305660	551435 > 305660
2010	1061866 > 324532	1061866 > 672016	1061866 > 672630
2011	1067484 > 386208	1067484 > 937415	1067484 > 937415

Результати оцінювання відносних показників ліквідності ПАТ «Крафт Фудз Україна» узагальнено у таблиці нижче.

Для визначення формування незадовільної структури балансу, здатної в перспективі призвести до неплатоспроможності, скористаємося коефіцієнтом Бівера.

$$K_{Б\ 2009} = \frac{161400 + 25193}{903049 - 562738} = 0,548; K_{Б\ 2010} = \frac{348902 + 34920}{1602431 - 884083} = 0,534; K_{Б\ 2011} = \frac{360137 + 39882}{1992803 - 1004524} = 0,405.$$

Таблиця 3 – Відносні показники ліквідності ПАТ «Крафт Фудз Україна»

Показник	Нормативне значення	2009	2010	2011	Абсолютне відхилення у 2010 р.	Абсолютне відхилення у 2011 р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2 – 0,3	0,085	0,331	0,102	+0,246	-0,229
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7 – 0,8	0,937	1,073	0,766	+0,136	-0,307
Коефіцієнт поточної ліквідності	понад 2 – 2,5	1,804	1,580	1,139	-0,224	-0,441

Проведені розрахунки свідчать про те, що досліджуване підприємство здатне генерувати надходження коштів у достатньому обсязі для погашення своїх зобов'язань, тобто воно є платоспроможним. Однак спостерігається тенденція до зниження рівня даного показника, що свідчить про можливість погіршення платоспроможності.

Для розроблення прогнозу платоспроможності підприємства розрахуємо коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності:

$$K_{В} = \frac{K_{n1} + \frac{6}{T} \cdot (K_{n1} - K_{n0})}{2} = \frac{1,139 + \frac{6}{12} \cdot (1,139 - 1,580)}{2} = 0,46.$$

Значення коефіцієнта вказує на те, що в найближчі шість місяців у підприємства відсутня реальна можливість повністю відновити свою платоспроможність.

$$K_{ВТ} = \frac{K_{n1} + \frac{3}{T} \cdot (K_{n1} - K_{n0})}{2} = \frac{1,139 + \frac{3}{12} \cdot (1,139 - 1,580)}{2} = 0,51.$$

Значення коефіцієнта втрати платоспроможності свідчить про наявність реальної загрози втрати платоспроможності, тому підприємству необхідно звернути на це увагу й за потреби вжити необхідних заходів.

Враховуючи отримані оцінки й підсумовуючи дослідження, слід зазначити, що ПАТ «Крафт Фудз Україна» у 2009–2011 рр. мало певні проблеми з платоспроможністю, а саме із розрахунками за поточними зобов'язаннями. Окрім того, баланс підприємства характеризується незадовільним рівнем ліквідності та платоспроможності, через що ПАТ «Крафт Фудз Україна» не в змозі повністю розрахуватися за терміновими розрахунками. Негативно на платоспроможність досліджуваного підприємства впливає і значний рівень дебіторської заборгованості. Однак, у ході економічного аналізу діяльності ПАТ «Крафт Фудз Україна» встановлено, що високий рівень дебіторської заборгованості насправді є наслідком обраної ринкової стратегії підприємства: компанія продає 99% своєї продукції у кредит (що характерно для компаній, які хочуть бути конкурентоспроможними на ринку). Проте з новими для

компанії партнерами підприємство працює за передоплатою, що дозволяє мінімізувати можливі ризики, пов'язані з неповерненими платежами або з різницею курсів валют.

Виходячи із результатів аналізу й оцінювання, а також особливостей розробленого економічного профілю, вважаємо, що основними напрямками покращання фінансового стану даного підприємства можуть бути такі:

- подальше поступове нарощування обсягів виробництва й реалізації товарів (за різними схемами оплати за поставлений/відвантажений товар);
- активне стимулювання попиту на продукцію шляхом збільшення кількості й якості реклами, промо-акції, акції з подарунками, проведення ефективних виставок, свят, фестивалів, презентацій, дегустацій (для споживачів і для ЗМІ); подальший розвиток системи дистрибуції, відкриття невеликих фірмових магазинів/кіосків, удосконалення/оновлення упаковок; встановлення більш гнучкої системи знижок;
- розширення, орієнтуючись на конкретні ринки, асортименту продукції та її якості;
- постійний активний пошук шляхів і можливостей виходу на нові ринки та збільшення експорту на вже освоєні;
- активне впровадження заходів із підвищення продуктивності праці на підприємстві: кадрова програма підприємства спрямована на забезпечення рівня кваліфікації її працівників операційним потребам виробництва – це курси підвищення кваліфікації, семінари, програми тощо. Слід послідовно й наполегливо продовжувати дану програму підвищення кваліфікації працівників;
- постійний пошук резервів зменшення витрати на виробництво (реалізацію) продукції (тобто її собівартість) без суттєвого зниження якості продукції;
- впровадження ефективних заходів, спрямованих на вдосконалення системи розрахунків підприємства з метою скорочення дебіторської та кредиторської заборгованості;
- зменшення (до повної відмови) обсягів відвантаження готової продукції неплатоспроможним контрагентам;
- реалізацію непрофільних активів (непотрібних товарно-матеріальних цінностей);
- постійний контроль за використанням (із максимальною віддачею) наявного економічного й кадрового потенціалу;
- гнучка цінова політика й вибудовані договірні відносини з постачальниками й покупцями;
- ефективне розпорядження одержаним прибутком (з точки зору оптимізації ефекту).

Висновки. У роботі викладено теоретико-методичний матеріал, що розкриває сутність, методику й інформаційну базу аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства. Запропонована методика дає можливість врахувати основні фактори впливу на ліквідність та платоспроможність підприємства, визначити рівень його фінансового розвитку та спрогнозувати стан на коротко- й довгострокову перспективу. На основі розробленого економічного профілю підприємства визначено реальні можливості й напрями зміни стану підприємства на стабільний у найближчій перспективі.

Запропонована методика дозволяє зосередити увагу на фінансовій діяльності підприємства, раціональному й ефективному використанні його економічного й кадрового потенціалу. Аналіз фінансового стану підприємства й результуючий економічний профіль має на меті поліпшення організації фінансів і підвищення ефективності їхнього використання у господарській діяльності. Проведений аналіз і

отримані оцінки дозволити визначити основні напрями і шляхи зміцнення фінансового стану досліджуваного підприємства у коротко- й довгостроковій перспективі.

Література

1. *Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій із приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені наказом Міністерства економіки України від 17.01.2001 р. № 10* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ligazakon.ua/>.
2. *Банк, В. Р. Финансовый анализ : учеб. пособие / В. Р. Банк, С. В. Банк, Л. В. Тараскина. – М. : ТК Велби, Проспект, 2006. – С. 73–74.*
3. *Болюх, М. А. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств : підручник / М. А. Болюх, В. І. Іващенко. – К. : Національний економічний університет. 1998. – С. 120–126.*
4. *Бугай, В. З. Удосконалення методичного підходу щодо оцінки поточної ліквідності балансу підприємства / В. З. Бугай, Є. Л. Білий // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. – 2009. – № 1(4). – С. 30–31.*
5. *Грабовецький, Б. Є. Економічний аналіз : навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – С. 203–216.*
6. *Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства : навч. посібник / [Т. Д. Костенко, Є. О. Підгора, В. С. Рижиков та ін.] ; [вид. 2-ге, перероб. та доп.]. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – С. 259–260.*
7. *Литвин, Б. М. Финансовый анализ : навч. посіб. / Б. М. Литвин, М. В. Стельмах. – К. : Хай_Тек Прес, 2008. – С. 96.*
8. *Нестерова, С. Адаптація аналізу ліквідності і платоспроможності підприємства до сучасних умов господарювання / С. Нестерова, М. Стегней, В. Сідун // Економічний аналіз. – 2011. – № 8, ч. 2. – С. 279–282.*
9. *Носова, А. Є. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства / А. Є. Носова // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України. – 2012. – № 2 (62). – С. 58–64.*
10. *Попович, П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник / П. Я. Попович. – Тернопіль : Економічна думка, 2001. – С. 229–230.*
11. *Серединська, В. М. Економічний аналіз : навч. посіб. / В. М. Серединська, О. М. Загородна, Р. В. Федорович. – Тернопіль : Астон, 2010. – С. 482.*
12. *Тарасенко, Н. В. Економічний аналіз : навч. посіб. / Н. В. Тарасенко. – [4-те видання, стереотипне]. – Львів : Новий Світ – 2000, 2006. – С. 226.*
13. *Черниш, С. С. Економічний аналіз : навч. посіб. / С. С. Черниш. – К. : Центр навчальної літератури, 2010. – С. 120–126.*

Отримано 15.06.2013 р.

Разработка экономического профиля промышленного предприятия: оценки и показатели

**Виктор Владимирович Сабадаш*,
Юлия Николаевна Лобода****

* кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики
и бизнес-администрирования Сумского государственного университета,
заместитель директора Научно-исследовательского института экономики развития

МОН Украины и НАН Украины,
ул. Римского-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина,
тел.: 00-380-542-335774, e-mail: viktorsaba@gmail.com

**
*студент факультета экономики и менеджмента
Сумского государственного университета,
ул. Римского-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина,
тел.: 00-380-99-3363461, e-mail: julia-loboda@yandex.ru*

В статье исследованы теоретико-методические и практические аспекты оценки ликвидности и платежеспособности промышленного предприятия. На основе критического анализа современных методик оценки основных экономико-финансовых показателей хозяйственной деятельности промышленного предприятия определены основные структурные элементы и процедурные особенности оценки финансового состояния предприятия и на основе полученных результатов разработки экономического профиля предприятия. Анализ ликвидности и платежеспособности предприятия рекомендуется начинать с анализа ликвидности баланса путем группировки активов по степени ликвидности и пассивов по срочности погашения и определенных относительных показателей. Основываясь на выбранных принципах и подходах, проведено практическую реализацию описанной методики анализа ликвидности и платежеспособности предприятия ПАО «Крафт Фудз Украина» (группа компаний «Mondelēz International»), разработан его экономический профиль и предложены эффективные направления улучшения финансового состояния предприятия.

Ключевые слова: актив, анализ, баланс, эффективность, экономический профиль, ликвидность, платежеспособность.

*Mechanism of Economic Regulation, 2013, No 3, 100–110
ISSN 1726-8699 (print)*

**The Industrial Enterprise Economic Profile Elaboration:
Evaluations and Indicators**

VIKTOR V. SABADASH*,
YULIA M. LOBODA**

** *C.Sc. (Economics), Associate Professor, Department of Economics and Business-Administration,
Sumy State University, Vice Director of Research Institute for Development Economics (IDE), Ministry
of Education and Science of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine,
R.-Korsakova Street, 2, Sumy, 40007, Ukraine,
phone: 00-380-542-335774, e-mail: viktorsaba@gmail.com*

** *Student, Faculty of Economics and Management,
Sumy State University,
R.-Korsakova Street, 2, Sumy, 40007, Ukraine,
phone: 00-380-99-3363461, e-mail: julia-loboda@yandex.ru*

Manuscript received 15 June 2013.

In this paper the theoretical, methodological and practical aspects of assessing the liquidity and solvency of an industrial enterprise. Based on a critical analysis of modern methods of assessment of the main economic and financial indicators of economic activity of industrial enterprises, the basic structural elements and procedural features of evaluating the financial condition of the company and on the basis of the results of economic development profile of the company. An analysis of the liquidity and solvency of the company is recommended to start with an analysis of the liquidity balance by grouping according to the degree of liquidity of assets and liabilities by maturity and repayment of certain comparative figures. Based on the selected principles and approaches, conducted the practical implementation of the

described methods of analysis of the liquidity and solvency of the Company PJSC “Kraft Foods Ukraine” (the group of companies “Mondelēz International”), developed its economic profile and suggest efficient ways to improve the financial condition of the company.

Keywords: assets, analysis, balance, efficiency, economic profile, liquidity, solvency.

JEL Codes: C22, G32, M41

Tables: 3; *References:* 13

Language of the article: Ukrainian

References

1. *Methodical recommendations for detect signs of insolvency of enterprises and signs of action on concealing bankruptcy, fictitious bankruptcy or bankruptcy, approved by the Ministry of economy of Ukraine* (2001), <http://ligazakon.ua/>. (In Ukrainian)
2. Bank, V. R., Bank S. V. and Taraskina L. V. (2006), *Financial analysis*, Moscow, Prospect, 73–74. (In Russian)
3. Bolyuh, M. A. and Ivashchenko V. I. (1998), *Economic analysis of the enterprises economic activities*, Kyiv, National Economic University, 120–126. (In Ukrainian)
4. Buhay, V. Z. and Bilyi E. L. (2009), “The improvement of the methodological approach to assess the current liquidity balance sheet,” *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*, 1 (4), 30–31. (In Ukrainian)
5. Hrabovetsky, B. E. (2009), *Economic analysis*, Kyiv, Tsentr navchalnoyi literatury, 203–216. (In Ukrainian)
6. Kostenko, T. D., Pidgora E. O., Ryzhykov V. S. and other (2007), *The economic analysis and diagnostics of modern enterprise*, Kyiv, Tsentr navchalnoyi literatury, 259–260. (In Ukrainian)
7. Litvin, B. M. and Stelmah M. V. (2008), *Financial analysis*, Kyiv, Hay_Tek Press. (In Ukrainian)
8. Nesterova, S., Stegney M. and Sidun V. (2011), “Adaptation of the analysis of liquidity and solvency of enterprises to the modern terms of menage,” *Economic Analysis*, 8(2), 279–282. (In Ukrainian)
9. Nosova, E. A. (2012), “Assessment of liquidity and solvency of the company,” *Visnyk Akademiyi pratsi i sotsialnykh vidnosyn Federatsiyi profesiynykh spilok Ukrayiny*, 2 (62), 58–64. (In Ukrainian)
10. Popovich, P. Y. (2001), *Economic analysis of business entities*, Kyiv, Ekonomichna dumka, 229–230. (In Ukrainian)
11. Seredinska, V. M., Zagorodnya O. M. and Fedorovich R. V. (2010), *Economic analysis*, Ternopil, Aston. (In Ukrainian)
12. Tarasenko, N. V. (2006), *Economic analysis*, Lviv, Novyy Svit – 2000. (In Ukrainian)
13. Chernish, S. S. (2010), *Economic analysis*, Kyiv, Tsentr navchalnoyi literatury, 120–126. (In Ukrainian)